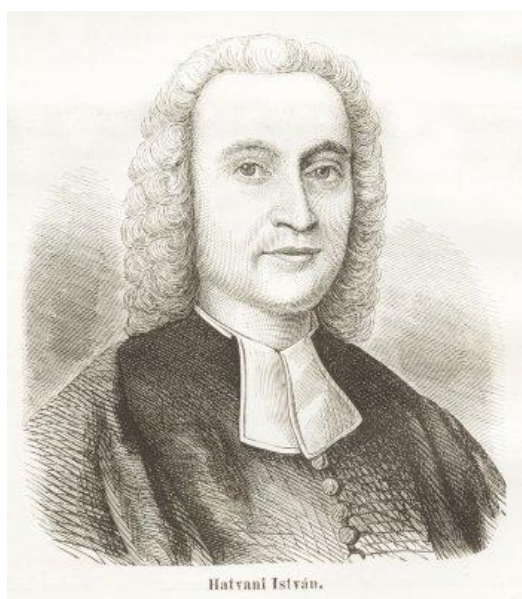

Debreceni Egyetem
Hatvani István Szakkollégium

2026. évi Tavaszi Tudományos Hallgatói Konferencia

Programfüzet

2026. május 15. (péntek)
Magyar Tudományos Akadémia
Debreceni Területi Bizottság (DAB) Székháza
4032 Debrecen, Thomas Mann u. 49.

A Konferencia programja:

2026. május 15. péntek

- 8:00 Megnyitó (Bognár Rezső Terem, Földszint)
- Prof. Dr. Pintér Ákos
a Hatvani István Szakkollégium igazgatója
 - Vadász Márton
a Hatvani István Szakkollégium Hallgatói Önkormányzatának elnöke
- 8:20 Plenáris előadás (Bognár Rezső Terem, Földszint)
- Prof. Dr. Kalmár Ferenc
egyetemi tanár, GTIDEA Professzora, Debreceni Egyetem, Műszaki Kar,
Épületgépészeti és Létesítménymérnöki Tanszék
Komfort és energiamegtakarítás nagy hőterhelésű zárt terekben
- 9:00 Modern Angol-Amerikai Irodalom és Kultúra szekció
(Bognár Rezső Terem, Földszint)
- 9:00 Irodalom- és Kultúratudományi, Fordítástudományi szekció
(Klub Terem, Földszint)
- 9:00 Pszichológia szekció
(Berényi Dénes Terem, Földszint)
- 9:00 Néprajztudományi szekció
(Csokonai Terem, I. emelet)
- 9:00 Történettudományi és Jogtudományi szekció
(Holló László Terem, I. emelet)
- 10:30 Természettudományi és Műszaki tudományok szekció
(Berényi Dénes Terem, Földszint)
- 12:30 Ebéd
(I. emeleti körfolyosó)
- 13:30 Társadalomtudományi és Pedagógia szekció
(Csokonai Terem, I. emelet)

9:00 Modern Angol-Amerikai Irodalom és Kultúra szekció

Levezető elnökök: Törzsök Réka – Urbán Éva

Török Luca Rozanna (II. Anglisztika BA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Examples of Colour-coding in Anne Bronte's Agnes Grey

Témavezető: Prof. Dr. Béneyi Tamás József

The proposed paper is concerned with the role of colours in Anne Bronte's novel Agnes Grey. Appearing in several different contexts (characters' appearance, spaces and even as names), they can be seen as another layer of meaning, offering a possibility to compare Agnes's perception of herself and the other characters as well as understand the way the characters act in their prescribed social contexts. My main aim is to analyse the way colours act in the novel as a system of code by applying the method of close reading and motif analysis to propose a possible interpretation of the colour-codedness of characters and spaces as a manifestation of their perception and contextualisation within the novel.

Takács Jázmin Tiara (II. Anglisztika BA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Emigration to Canada and to the USA through the eyes of Hungarian Women in the 20th century

Témavezető: Dr. Lénárt-Muszka Zsuzsanna

My research is about the memoirs of women who emigrated to the USA or to Canada from Hungary, after the Second World War and the Hungarian Revolution of 1956. I would like to put emphasis on their new life in the new countries. My goal is to search for connections or contrasts between their experiences, hardships and impressions which they have encountered after they have moved abroad. My presentation is going to focus on one particular woman called, Edith Eva Eger, who emigrated to the USA after she survived the Holocaust. I would like to share her views on the world, her thoughts and experiences in her new environment, which she elaborates on in her book, The Choice.

Borbély Rózsa Barbara (III. Angol nyelv és kultúra tanára–Francia nyelv és kultúra tanára OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Film-based Language Learning - Turning Cinematic Leisure into an Active Learning Tool

Témavezető: Dr. Szabó Fruzsina

The key advantages of film-based learning include its strong motivational appeal and multisensory engagement, which together result in a rich and dynamic learning experience. The objective of this study/presentation is to explore how film-based language learning can be incorporated into education to truly develop learners' pronunciation skills and reading abilities through subtitles. The accessibility of the internet and streaming platforms has had a positive impact on language acquisition. It is evident that language serves not as a burden but as a facilitator, as many learners now engage with authentic materials that go beyond traditional textbooks and pre-recorded audios.

Dancs Dorca Sára (III. Angol nyelv és kultúra tanára–Francia nyelv és kultúra tanára OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): "Providing Help to the Hungarian Community through the Blessed Hands of Women": The History and Role of the Women's Society of the Hungaria Social Club in Montreal

Témavezető: Dr. Venkovits Balázs

This study examines the little-known history and activities of the Women's Society within the Hungaria Social Club in Montreal, using previously unprocessed minutes. Focusing on two periods (1940-1947 and 1967-1970), the analysis demonstrates how historical and social conditions shaped the organization's work. While charitable activities dominated during WWII, the later period shifted toward cultural preservation and community building. The study also explores internal dynamics and relations between secular and religious organizations. The

Society's history reflects the diaspora's dual efforts toward assimilation and identity preservation, while fragmented sources invite further research.

Majtényi Csenge Luca (III. Angol nyelv és kultúra tanára–Francia nyelv és kultúra tanára OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Possible Relationship Between Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder Pedagogy and Technology Induced Attention Deficit

Témavezető: Dr. Szabó Fruzsina

Foreign language teaching is about following the process of acquiring language, understanding learners' needs, and facilitating their work, so to best aid foreign language learning, one must understand what approach to use with modern learners. Most of today's learners are part of what Prensky (2001) defines as Digital Natives, whose brains are programmed in an entirely different way than those from previous generations. This includes both cognitive and physiological differences which can be contributed to an excessive amount of screen time. Their focused attention is attuned to the quick-paced digital world of constant interactivity and immediate rewards, meaning that traditional methods no longer work for them. For this reason, methods used for learners with Attention-deficit/hyperactivity disorder (ADHD) that prioritizes maximizing student engagement, including gamification, could benefit learners of all types.

Radóczy Kornélia (IV. Angol nyelv és kultúra tanára–Könyvtárostanárnő OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): A Comparison of English Coursebooks: The Aspects of Narrative-driven and Patchwork-like Coursebooks

Témavezető: Dr. Szabó Fruzsina

This essay investigates the changes coursebooks have undergone over the last century, the topics they typically cover, the cultural representations they include, the use of project-based approach, and tasks requiring pair or group work. It provides a brief overview of four 20th-century Hungarian textbooks, and an analysis of the narrative-driven – *Access to English* – and patchwork-like – *Solutions* – coursebooks. The comparison also considers aspects such as imagination, creativity, engagement, decisions about course content, and communicative skills.

Juhász Fanni (IV. Angol nyelv és kultúra tanára–Magyar nyelv és irodalom szakos tanár OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Narrating Trauma: Language, Voice, and Narrative Transformation in Viola Ardone's *Oliva Denaro*

Témavezető: Dr. Ureczky Eszter

This presentation offers a feminist narratological reading of *Olivia Denaro*, focusing on the representation of sexual violence within its socio-historical context. It argues that the novel subverts patriarchal discourses of honour, shame, and victim-blaming by reframing trauma as a site of resistance and narrative agency. Through the reimagining of Franca Viola's story, the analysis explores how narrative voice, focalization, and perspective function as strategies of resistance that challenge silencing mechanisms. Ultimately, the presentation demonstrates how the text reconfigures sexual violence into a critique of social norms and a platform for the articulation of female subjectivity and voice.

Szabó Tulipán (IV. Angol nyelv és kultúra tanára–Német nyelv és kultúra tanára OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Trickster as a Response to Colonial Trauma in Drew Hayden Taylor's *Motorcycles & Sweetgrass*

Témavezető: Dr. Szathmári Judit

The presentation examines the figure of the modern trickster in Drew Hayden Taylor's *Motorcycles & Sweetgrass*, focusing on John as an embodiment of the Anishnawbe trickster Nanabush. It explores how colonial trauma is reflected in John's appearance and human vulnerabilities. Drawing on key examples from the history of colonization and the novel, such as a sacred inukshuk made from empty beer cans, which symbolizes both cultural disruption and

alcohol-related trauma, I argue that the modern trickster functions as a means of processing and responding to colonial trauma, using humor, disruption, and adaptation to suggest possible paths toward resilience and cultural survival.

Farkas Kinga Lidia (II. Amerikanisztika MA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): "Reflections of Queerness, Trauma and Healing in the Urban Spaces of VA-11 Hall-A: Cyberpunk Bartender Action (2016)"

Témavezető: Dr. Pataki Éva

Visual novels are a subgenre of video games that primarily use still images and text. The world-building, thus, often requires different ways than what regular video games, films, or books are usually able to provide. In the 2016 independent release titled *VA-11 Hall-A: Cyberpunk Bartender Action* (*Valhalla*, for short), the setting depicts a wretched society where the characters struggle to survive in a mostly hostile environment. Through the physical space, I examine queerness and trauma, as they are presented through the physical urban spaces, and argue that small locations of refuge, such as the bar Valhalla, are means of healing through their ability to connect different people. For the analysis and argumentation, I mostly make use of Michel Foucault's theory of heterotopias and Pierre Nora's concept of *lieux de mémoire*, as well as Ray Oldenburg's notion of third places.

Szakács Tibor Dominik (VI. Angol nyelv és kultúra tanára–Történelem és állampolgári ismeretek tanára OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Perspectives of the Monomyth - Comparative Analysis of the Feminine Representations in the Hades series

Témavezető: Dr. Orosz-Réti Zsófia

Storytelling has always been crucial to Western European culture, as it is an effective social building block. However, ancient Greek stories often present one-sided narratives based on the dichotomy of opposites. This has been challenged by adaptations that revisit epic tales from the perspectives of marginalised characters, like the silent heroines in Supergiant's award-winning Hades series. The second instalment, in particular, features a main character who embodies the less represented heroine's journey. This presentation argues that although the series' first instalment shows empowered female figures, *Hades 2* further expands on this and shows how the hero's journey fails to reconcile with the heroine's journey due to its male point of view.

Törzsök Réka (I. Angol irodalom és kultúra PhD, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Variations on Transgression: A Bataillean Reading of "Lotus Eaters" and "Circe" in *Ulysses*

Témavezető: Oroszné Dr. Gula Marianna

James Joyce's *Ulysses* (1922) is a novel celebrated for its detailed exploration of the everyday, and beneath its surface lies a rich interplay of sensory experience and various forms of excess. These dimensions of the text enable us to see it as resonating with the theories of Georges Bataille, a French intellectual who was a contemporary of Joyce. By exploring possible intersections of Joycean and Bataillean thought, this presentation highlights some of the ways in which *Ulysses* asks its readers to reconsider their certainties about modern life. A thematic close reading of the subdued, interiorised quality of transgression in "Lotus Eaters" and the chaotic, proliferating excess of "Circe" reveals that Joyce's novel not only resonates with Bataille's critique of utility but also stages the everyday as a space where sovereignty and eroticism emerge in muted and more explicit forms, respectively, challenging the very boundaries between the sacred and the profane.

9:00 Irodalom- és Kultúratudományi, Fordítástudományi szekció

Levezető elnökök: Dr. Balajthy Ágnes – Dr. Lakó Zsigmond

Gabnai Nóra (II. Fordító és tolmács MA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Malapropizmusok fordítása a videójátékokban

Témavezető: Dr. Tóth Máté

Videójátékok évtizedek óta léteznek, mára már az emberek jelentős része tölti szívesen velük a szabadidejét. A bennük található, illetve a hozzájuk kötődő szövegekre jellemző a szójátékok használata, ami különleges kihívást állít a fordítók elé. Az egyik gyakran előforduló szójátéktípus a malapropizmus: erről akkor beszélünk, amikor egy szó helyén egy másik, kimondva hasonlóan hangzó, de oda nem illő jelentéssel bíró szó áll. Mivel a malapropizmusok – más szójátékokhoz hasonlóan – az adott nyelv lexikai sajátosságain alapulnak, a fordításuk igen nehéz feladatnak bizonyulhat. Előadásomban különböző videójátékokból származó példákon keresztül ismertetem a fordításuk lehetséges módjait.

Sitku Liliána (I. Fordító és tolmács MA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Fordítási kihívások Susanna Kaysen: *Girl, Interrupted* (1993) című művében

Témavezető: Hudácskó Brigitta Ilona

Előadásom Susanna Kaysen *Girl, Interrupted* (1993) című életrajzi könyvének magyar nyelvre történő fordításának nehézségeit fogja boncolgatni. Habár a mű *Észvesztő* címmel megjelent 1999-ben a filmvászonon, addig papíralapú verziójának egyelőre nem létezik hivatalos fordítása. Kiemelendő továbbá, hogy a könyvet és az erre készült filmes adaptációt Jan Vermeer van Delft híres holland festőművész festménye inspirálta: *Girl Interrupted at Her Music*, amelynek címe szintén nem rendelkezik magyar fordítással. Az eddigi fordítási kísérletek során felbukkantak olyan dilemmák, valamint fejtörést okozó kérdések, mint maga a cím fordítása, retorikai eszközök használata, a lányok vulgáris beszédstílusának visszaadása, az író hangnemének tükrözése, továbbá az orvosi szakszövegre jellemző terminusok megtalálása.

Bodnár Liliána (II. Fordító és tolmács MA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Lisa Weeda ‘Dans Dans Revolutie’ művének bemutatása és elemzése fordítói szempontból

Témavezető: Dr. Pusztai Gábor

Előadásomban Lisa Weeda, holland-ukrán aktivista és alkotó, „Dans Dans Revolutie” című könyvét mutatom be és elemzem fordítási nehézségek szempontjából. Ez a mű allegorikus eszközökkel reflektál az ukrán eseményekre és mutatja be a háború pusztító hatásait és annak traumatikus következményeit és az egyéni trauma feldolgozás lehetőségeit. Emellett az olvasó egyéni felelősségének és közömbösségének kérdésére. A történet több narratív szálon és idősíkon bontakozik ki, melyek együttesen ábrázolják a komplex háborús tapasztalatokat, és mutatják be a fikatív Beszüliát és annak hagyományait, szokásait. Az előadás második felében pedig a műfordítás során jelentkező fordítási nehézségeket mutatom be.

Dr. Megyaszai Georgina (II. Fordító és tolmács MA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Egy intertextuális jellegű szöveg fordítási kihívásai – “*Bátor szívnek semmi sem lehetetlen*”

Témavezető: Dr. Marádi Krisztina

Az előadásom mottójául Jacques Cœur híres jelmondatát választottam, amely a fordítói munkám során is inspirációt jelentett: „*À cœur vaillant rien d'impossible*” – vagyis „*Bátor szívnek semmi sem lehetetlen*”. Ez a gondolat híven tükrözi a fordítás elkészítésének folyamatát, amely kitartást, kreativitást és folyamatos problémamegoldást igényel. Az *Un été avec Alexandre Dumas* (Egy nyár Alexandre Dumas-val) című mű meghívás arra, hogy egy kortárs francia író, Jean-Christophe Rufin szenvedélyes szemén keresztül fedezzük fel újra a francia irodalom egyik óriását. Az

előadásom során ezt az intertextuális jellegű és reáliákban gazdag szöveget kívánom bemutatni, valamint a fordítói kihívásokat szeretném kiemelni, továbbá azokat példákon keresztül szemléltetni és elemezni.

Szilágyi Evelin (IV. Magyar nyelv és irodalom szakos tanár–Történelemtanár OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Az alávetettség szintjei Bódis Kriszta *Kemény vaj* című kötetében (Móricz Zsigmond Árvácska újraolvasási lehetőségei)

Témavezető: Dr. Fodor Péter

Az előadás Bódis Kriszta *Kemény Vaj* című kötetét vizsgálja, kitérve az Árvácskával való párhuzamokra és ellentétekre. A kutatás célja, hogy egy kortárs kötet alapján újraértelmezzük Móricz egy kései alkotását, a két mű közötti értelmezések keretét ebben az esetben az alávetettség szintjeinek vizsgálata adja. Amely részletesen bemutatásra kerül területi, intézményi és egyéni szinten is, összekötve az elszenvedett bántalmazási formákkal.

Kovács Eszter (II. Angol nyelv és kultúra tanára–Holland nyelv és kultúra tanára OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Anne Frank színre lép - Anne Frank naplójának színpadi változata Magyarországon

Témavezető: Dr. Pusztai Gábor

Anne Frank 1947-ben holland nyelven közreadott naplója a magyar olvasókhoz csak évekkel később jutott el. Először azt a színdarabot láthatták hazánkban 1957-ben, amelyet két évvel korábban az amerikai Goodrich-Hackett szerzőpáros dolgozott át színpadra. Előadásomban a korabeli sajtó forrásai alapján azt mutatom be, milyen fogadtatása volt a színdarabnak a szocialista Magyarországon.

Kovács Kincső Csenge (V. Földrajztanár–Magyartanár OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): A Térey-kutatás lehetőségei kartográfiai aspektusból

Témavezető: Dr Fodor Péter

Térey János életművére meghatározóan bír a térbeliség, valamint tér és történelem, tér és identitás viszonyai. A több műfajban is innovatívan, sajátos poétikai eljárásokat alkalmazó szerzőnek eddig a *Káli holtak* című regényét vizsgáltam. Szöveg és térkép egymásra íródását a táj konstrukciójában Sybille Krämer kultúrtechnikái alapján elemeztem, valamint Radnóti Sándor tájdefinícióját és Keserü József transzmediális terekkel kapcsolatos fogalmi kereteit alkalmaztam. A kutatás következő szakaszában Térey más földrajzi terekkel kapcsolatos művei felé közelítek, jelen előadásban *A Kétmalomtól a Szent Annáig* és *Anziksz, Debrecen* című verseiben vizsgálom Debrecen mint szövegteret.

Rezes József Márk (V. Magyartanár–Etikatanár OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Relációs grammatika, Fenomenológiai közelítések Terék Anna *Háttal a napnak* című kötetéhez

Témavezető: Dr. Balajthy Ágnes

Terék Anna *Háttal a napnak* című kötetének testfenomenológiai vizsgálata a Merleau-Pontyi kiazmus mentén újragondolja a lírai szubjektum és a világ viszonyrendszerét. A kutatás fókuszában a kiazmus mint tapasztalati létmód áll: a szövegek térbeli (*ki- és be-*) irányultságú mozgásai felszámolják a belső megélés és a külső tér közötti dichotómiát. E határátlépés eredménye a „perforált test” poétikája, amely az átjárhatóság és a radikális kitettség állapotait rögzíti. A kötet tükörszerkezeteiben a test elveszíti zárt, autonóm jellegét; a gyász kiasztikus terében egy folyamatosan újraíródó, sebezhető felületté válik, ahol az emlékezés a fizikai határok felbomlásával jár.

9:00 Pszichológia szekció

Levezető elnök: Molnár Adrienn

Pálóczi Livia (III. Pszichológia BA, Debreceni Egyetem): Felnőttkori szorongás koraszülött és időre született személyek körében: a szülői bánásmód, a kötődés, az érzelemszabályozás és a társas támasz szerepe

Témavezető: Dr. Szemán-Nagy Anita

Az előadás célja annak bemutatása, hogy milyen tényezők állhatnak a felnőttkori szorongás hátterében koraszülött és időre született személyek körében. A vizsgálat a koraszülöttség mellett a szubjektív szülői bánásmód, az érzelemszabályozás, a társas támogatás és a kötődési dimenziók szerepét elemezte. Az eredmények szerint a koraszülöttként született személyek magasabb szorongásszintről számoltak be, és a szubjektíven megélt alacsonyabb szülői gondoskodás is összefüggést mutatott a szorongással. Az érzelemszabályozás és a társas támogatás szintén szignifikáns összefüggést mutattak a szorongással, ami rámutat a jelenség többtényezős jellegére.

Biró Eszter (III. Pszichológia BA, Debreceni Egyetem): Füttyök és megjegyzések: a cicahívogatás hatása a nők megküzdésére és önértékelésére

Témavezető: Dr. Órsi Balázs

A cicahívogatás a nők mindennapi, tárgyiasító utcai zaklatása, melynek hátterében a dominancia és a szexizmus áll. A 297 fős vizsgálat fő célja a megküzdési módok, valamint az önértékelés, nárcizmus és a szexualizáció élvezetének feltárása volt kérdőívekkel és fiktív szituációkkal. Az eredmények rámutattak, hogy az ismétlődő zaklatás meglepő módon csökkent a passzivitást. Bár a stabil önértékelés megóv a káros önvádtól, addig a nárcisztikusabb, szexualizációt élvező nők bókna veszik a megjegyzéseket, így ritkábban konfrontálódnak. Ezzel a reakcióval azonban akaratlanul is a jóindulatú szexizmus normáit tartják fenn.

Tóth Beatrix (II. Egészségpszichológia MSc, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Az ártalmas gyermekkori élmények és az egészségkárosító magatartásformák kapcsolata

Témavezető: Dr. Tóth Beáta

Kutatásunk célja az ártalmas gyermekkori élmények és az egészségkárosító magatartásformák felmérése serdülőkorban, valamint ezek összefüggéseinek vizsgálata. A mintát 713 fő, 12-17 év közötti serdülő alkotta. Az adatgyűjtés során egy demográfiai kérdőívet, az Ártalmas Gyermekkori Élmények Kérdőívet (ACE-10) és az Iskoláskorú Gyermekek Egészségmagatartása Kérdőívet használtuk fel. Eredményeink felhívják a figyelmet az ártalmas gyermekkori élmények és az egészségkárosító magatartásformák magas előfordulási gyakoriságára. Továbbá rámutatnak arra, hogy a halmozott korai ártalmak átélése kockázati tényezőt jelent az egészségkárosító magatartásformák serdülőkori megjelenésében.

9:00 Néprajztudományi szekció

Levezető elnök: Dr. Kavecsánszki Máté

Kádár Anna Katalin (II. Néprajz MA–II. Orosz BA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Görögkatolikusról ortodox hitre, majd ortodoxról görögkatolikus hitre térés

Témavezető: Prof. Dr. Keményfi Róbert

Kutatásom témája a 20. századeleji Máramaros vidéki ruszinok lakta falvak görögkatolikusról ortodox hitre, majd újból görögkatolikus hitre térése. Előadásomban olyan források mentén elemzem a felekezetek közötti mozgást, amelyek alapján nem pusztán a görögkatolikus egyházzal

való szembefordulás vizsgálható. Arra a kérdésre keresem a választ, hogy milyen körülmények között döntöttek úgy az ortodox hitre térők, hogy két-három év eltelte után visszatérnek a görögkatolikus egyházhoz.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium EKÖP-25-2 kódszámú Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Programjának a Nemzeti Kutatási és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

Homovics Panna (I. Néprajz MA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium):
"Szülőföldem szépvid[ék], ez a nyírségi táj!" - egy népi verselő hagyatékának elemzési lehetőségei

Témavezető: Prof. Dr. Keményfi Róbert

Előadásomban egy a jelenleg Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyéhez tartozó Jármí községben az 1980-as évektől 2000-es évek elejéig élő alkotó Jarabi Sándor népi verselő – foglalkozását tekintve többek között férfi szabó és a helyi termelőszövetkezet tagja - hagyatékát elemzem. A rövid életút ismertetése mellett kitérek a szövegek csoportosításai lehetőségeire is, amelyek mentén a kutatás több irányba is szerveződhet. Én most jelen esetben arra szeretném helyezni a fókuszot, hogy ezek a szövegek mit árulnak el az egyén mentalitásáról, világlátásáról, a közösségben betöltött szerepéről. Előadásom végén azonban szeretnék kitérni más megközelítésekre és kutatási irányokra is.

Papp Bernadett Kitti (II. Néprajz MA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium):
Csornai kereskedőcsaládok a 19-20. században

Témavezető: Dr. Kavecsánszki Máté

Előadásomban egy-egy kereskedőcsalád történetén keresztül világítok rá a 19–20. században Csornán dolgozó textilkereskedők helyzetére és a településen betöltött szerepére. A források áttekintését követően nagy hangsúlyt fektetek a családtörténetek bemutatására, valamint üzleteik és árukészleteik ismertetésére. Mindezeket túl kitérek a reklámok használatára és a helyi társadalomban betöltött szerepükre is.

Vadász Márton (IV. Néprajz PhD, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium):
Rizskása, sáfrány és káposzta. Egyházközségi irattárak, mint a 18-19. századi gasztrokultúra forrásai egy hegyközi település esetpéldája alapján

Témavezető: Dr. Kavecsánszki Máté

A történeti Bihar vármegye református egyházközségeinek irattárai a 18–19. századból bőséges és jórészt kutatatlan iratanyagot őriznek, melyek a korszak mindennapi életének fontos forrását jelenthetik. Az elmúlt években a Bihari Hegyköz egyházközségeinek kutatása során előkerült dokumentumok közül előadásomban a hegyközpályi református egyházközség 1799-ben kezdődő jegyzőkönyvét fogom bemutatni a mindennapi élet egy aspektusának, az étkezéskultúrának a szemszögéből. Kitérek a különböző étel-és italfajtákra, illetve arra, hogy ezeknek a fogyasztása milyen alkalmakhoz kötődhetett.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium EKÖP-25-3 kódszámú Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Programjának a Nemzeti Kutatási és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

Kerkeni Dóra Lilla (I. Néprajz PhD, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium):
Henna. A lakodalom első napjai Mahdiában

Témavezetők: Prof. Dr. Keményfi Róbert és Dr. Szombathy Zoltán

Előadásom témája a lakodalom első napjai, a henna esték a tunéziai Mahdiában. A henna az esküvői előkészületeket követően a menyasszony elbúcsúztatásának és a házasságra való felkészítésének jeles alkalmai voltak. Kutatásom elsősorban mélyinterjúkra és résztvevő

megfigyelésre épül, amelyeken keresztül bemutatom, hogy a 21. századra miként alakult át az ünnep és hogyan változtak a női szerepek.

Sántha Sára Virág (I. Néprajz PhD, Debreceni Egyetem): Zoomorf amulettek Déri Frigyes egyiptomi gyűjteményében

Témavezető: Dr. P. Szalay Emőke

Déri Frigyes (1852–1924) hagyatéka az egyetemes és a magyar művelődéstörténet számos területét felöleli. Az ókori egyiptomi gyűjtemény gazdag, istenségeket (pl. Bész, Hathor, Hórusz, Szekhmet, Toérisz, Thot) és szent állatokat ábrázoló amulettekben. Az ókori egyiptomiak vallásos hiedelmei és képzetei szerint isteneik magukra ölthetnek teljes vagy részben állati formát. Gyakran állatfejjel és ember testtel jelenítették meg őket, de tisztán állati formát is ölthettek. A természetfölötti entitás a szent állat(ok) révén jelent meg a földön. Jelen előadás a Déri Múzeum egyiptomi gyűjteményében fellelhető szent állatokat ábrázoló amulettekre (pl. béka, disznó, kígyó, macska) fókuszál.

Porkoláb Benedek (I. Néprajz PhD, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Az egri Dobó István Vármúzeum pásztortáska gyűjteménye

Témavezető: Prof. Dr. Keményfi Róbert

Előadásomban a Dobó István Vármúzeumban fellelhető bőrtáskákkal, pásztortáskákkal foglalkozom. Bemutatom azok számosságát, a fellelhető típusokat, lehetséges történetüket és jellegzetes motívumaikat. A motívum világ elterjedésére és technikai kivitelezésére vonatkozó ismereteket szintén bemutatom előadásomban. Továbbá kitérek szerkezeti felépítésükre, az összeállításukat meghatározó folyamatokra.

Vona Zoltán (I. Néprajz PhD, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Idősebb Marchal József szakácmester magyarországi tevékenysége

A napjainkban ismert magyar konyha kialakulásának fontos időszaka volt a XIX. század második fele. Ezidőkben érkezett hazánkba a szakács- és cukrászmesterek egy neves generációja, akik tevékenységük, tudásuk által összhangba hozták a hagyományos magyar konyhaművészetet a korszak modern, nyugat-európai főzőtudományával. Ezen generáció tagjai között találjuk például Gerbeaud Emilt és Gundel Jánost. Napjainkban kevésbé ismert a neve, de a korszak hazai vendéglátásának hasonlóan jelentős szereplője volt a francia származású idősebb Marchal József is. Előadásomban az ő pályafutását, konyhaművészetét és a kortársakra, illetve az utókorra gyakorolt hatását ismertetem a közönség számára.

9:00 Történettudományi és Jogtudományi szekció

Levezető elnökök: Prof. Dr. Püski Levente – Dr. Tóth Orsolya

Molnár Dániel (V. Jogász, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium, Praetor Szakkollégium): Meglátások az ítélkezési gyakorlat rendszerezésének módszertani lehetőségeiről egy esettanulmány tükrében

Témavezető: Dr. Varga Nelli Edina

2020. április 1. különleges mérőföldkő a közelmúlt magyar jogéletében: a jogalkotó korlátozott precedensrendszert „vezetett be” hazánkban. Ennek apropóján a jogirodalomban éles vita bontakozott ki többek között arról, hogy szükség van-e egyáltalán erre a reformra, illetőleg, hogy a magyar ítélkezési gyakorlatban egyáltalán felmutathatók-e a precedensbíráskodás jellemzői. Ezek természetesen nem érdektelen kérdések, ám van a törvénymódosításnak egy olyan vetülete, amely a jogszabály kritikája miatt a korlátozott precedensrendszert érintő diskurzusban háttérbe szorult. Ez annak a kérdése, hogy ebben a megváltozott jogszabályi környezetben milyen új feladatai, lehetőségei vannak a jogtudománynak? Hogyan lehetne a magyar jogi (jogalkalmazói)

gondolkodást, illetőleg a jogi oktatás módszertanát közelíteni a jogalkotó által preferált precedensrendszerhez? Referátumomban arra törekszem, hogy a hatósági árverés jogintézménye példáján bemutassam az ítélkezési gyakorlat tudományos szisztematizálása szükségességének okait, előnyeit és egy lehetséges módját.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium EKÖP-25-2 kódszámú Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Programjának a Nemzeti Kutatási és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

Kas Dorka (II. Hon- és népismeret szakos tanár–Történelemtanár OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): A Nílus királynői: Női hatalom a Ptolemaidadinasztában

Témavezető: Dr. Szántó Zsuzsanna

Előadásom a ptolemaida királynők hatalmi szerepének átalakulását vizsgálja a hellenisztikus Egyiptomban. Hipotézisem, hogy a női hatalom nem lineáris fejlődés eredménye, hanem a dinasztikus válságokra adott válaszmechanizmus. A klasszikus, „trón mögötti” befolyástól a kultikus és politikai eszközök bővülésén át jutunk el a törvényesített szuverenitáshoz. Az előadás historiográfiai keretben értelmezi a jelenséget: egyes irodalmak a királynők valós politikai és gazdasági hatalmát hangsúlyozzák, mások inkább ideológiai konstrukciónak tekintik szerepüket. Érvelésem szerint e két megközelítés nem zárja ki egymást: a reprezentáció és a propaganda nem kísérőjelenség, hanem a hatalomgyakorlás eszköze.

Korhán Martin Kristóf (III. Történelem BA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): A valódi Nagy Sándor? A Vulgata-hagyomány és az eltérő értelmezések a Nagy Sándor-narratívákban

Témavezető: Dr. Forisek Péter

A III. Alexandroszról, közismertebb nevén Nagy Sándorról szóló történeti munkák hosszú időn át, szinte kivétel nélkül Arrianos történeti munkájára támaszkodtak, illetve támaszkodnak ma is. Sokáig ez volt a leghitelesebbnek és a legkiegyensúlyozottabbnak vélt leírás a világhódító életéről és hadjáratairól, ám az elmúlt ötven évben egyre több kétely merült fel megbízhatóságával kapcsolatban. Előadásomban azt vizsgálom, miként értelmezik a narratív források Nagy Sándor alakját, illetve milyen eltérő képek bontakoznak ki ezekből az elbeszélésekből.

Radácsi Gusztáv (II. Történelem MA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): A *Historia Augusta*, mint az antik római zene egy forrása

Témavezetők: Dr. Takács Levente és Dr. Tóth Orsolya

Az ókori római zenével a magyar ókortudományban – a göröggel ellentétben – meglehetősen csekély mértékben foglalkoztak, a külföldi kutatások fókuszába is csak az utóbbi évtizedekben került. Az előadás egy rövid historiográfiai áttekintést, valamint az antik zene lehetséges forrásainak bemutatását követően a *Scriptores Historiae Augustae* néven ismert császáréletrajgyűjteményt, mint egy lehetséges zenei forrást elemzi. A hangsúlyt a szerzői intenció és a császárok zenével való kapcsolata képezi, s ezek társadalmi, politikai és vallási kontextusokba helyezése.

Cibere Bence (III. Történelem BA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): A pogány kun vallás jellemzői

Témavezető: Dr. Katona Csete

Az előadás a kunok pogány vallásának főbb jellemzőit vizsgálja, különös tekintettel a sztyeppei nomád hagyományokhoz való kapcsolódására. Az előadás kitér a természet tiszteletére, a szent helyek kultuszára, valamint avérszerződéshez hasonló rituálékra, amelyek a társadalmi kohéziót erősítették. Különhangsúlyt kap a farkas- és kutyakultusz, amelyek mély mitológiai gyökerekkel rendelkeztek, és fontos szerepet játszottak a hiedelmekben és esküszertartásokban. A temetkezési

szokások és az ezekhez kapcsolódó ember- és állatáldozatszinténjelentős forrásai a kun vallás rekonstruálásának.

Primayer Fanni Zita (II. Szabad bölcsészet BA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Canterbury Szent Anzelm és a "megértésre törekvő hit" filozófiája

Témavezető: Dr. Valastyán Tamás

Előadásom célja, hogy Canterbury Szent Anzelm filozófiai és teológiai jelentőségét bemutathassam két műve, a Monologion és a Proslogion alapján. Ismertetni szeretném a bennük megfogalmazott istenérveket és magát az ontológiai argumentumot.

Szalók Balázs Dávid (V. Magyartanár–Etikatanár OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Elpusztult középkori települések lokalizálása nyelvészeti megközelítésben: Vásári

Témavezető: Dr. Mészárosné Dr. Nagy Katalin

A Magyar Nemzeti Helynévtár Program hallgatói munkatársaként az utóbbi években Nagyszalonta élőnyelvi és történeti helynévanyagának teljeskörű feltárásával foglalkoztam. A feltárt névanyagot a későbbiekben helynév-etimológiai szótár formájában térképes melléklettel ellátva a Magyar Nemzeti Helynévtár részeként adom közre. A település helynévanyagában ez idáig 22-24 középkori, javarészt a török hódoltság okán elnéptelenedett település nyelvi nyomaira bukkantam, melyek egy speciális nyelvészeti vizsgálathoz szolgálhatnak alapul. Az analízis módszertani keretét a helynévrekonstrukciós eljárás adja, amely többek között funkcionális nyelvészemlékkel is dialógusban áll. Előadásomban egyrészt röviden áttekintem az elpusztult településekre utaló helynevek nyelvészeti vizsgálati lehetőségeit, majd ezt követően egy konkrét elpusztult falu, *Vásári* lokalizálására is kísérletet teszek.

Kisari Máté (II. Magyar nyelv és irodalom szakos tanár–Történelemtanár OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Az ófehértói Árpád-házi Szent Erzsébet-templom építéstörténete és freskói

Témavezető: Prof. Dr. Bárány Attila

Ófehértó Árpád-házi Szent Erzsébet tiszteletére szentelt temploma a 14. század közepén, a Báthoriakhoz köthetően épült. A hajó falait díszítő freskók is ebből az időből származnak, és jelentős ikonográfiai értéket képviselnek, különösen Szent Erzsébet ábrázolása. Bár töredékesen maradtak fenn és átfestések is módosították őket, fontos forrásai a korabeli művészeti kapcsolatoknak. Vizsgálatuk felveti a szentek helyi kultuszának és a lelőhely egyediségének kérdését. Előadásomban a templom építéstörténetét és művészeti emlékeit vizsgálom, különös tekintettel a középkori freskókra és azok értelmezésére. A szakirodalom és a feltárási eredmények alapján arra keresem a választ, hogy miként alakult az épület története, és freskóival milyen szerepet tölt be a térség középkori művészeti örökségében.

Szász Fruzsina (II. Történelem MA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Háborús naplók és levelek kutatási lehetőségei

Témavezető: Dr. Kerepeszki Róbert

Az előadásban bemutatásra kerül a háborús naplók és levelek kutatási lehetőségei. Kitér a hadtörténet, társadalomtörténet, pszichohistoria keretein belül az egyén mindennapjaira.

Fodor András (II. Történelem MA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Az 1812-1814-es brit-amerikai háború következményei és hatásai

Témavezető: Prof. Dr. Lévai Csaba

Az 1812-1814-es brit-amerikai háború egy Magyarországon kevésbé ismert konfliktus, ami számtalan érdekes momentummal és hatással rendelkezik. A háború nagyban befolyásolta az észak-amerikai régió történetének alakulását. Többek között hozzájárult az amerikai valamint a kanadai nemzeti tudat kialakulásához és fejlődéséhez. De ugyanennyire nagy hatással volt az

észak-amerikai őslakosság, az indiánok történetére is. Az előadás alapvetően ezeket a hatásokat elemzi a három előbb említett nép vonatkozásában. Így képet adva a hallgatóság számára az 1812-1814-es brit-amerikai háború jelentőségéről.

Nagy Délia (III. Történelem BA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Egy merénylet hosszú árnyéka: A szarajevói gyilkosság diskurzusa a Horthy-korszak fővárosi lapjaiban

Témavezető: Dr. Kerepeszki Róbert

Az előadásom fő kutatási témája, a Horthy-korszak budapesti sajtója, ami a szarajevói merénylet utólagos feldolgozására összpontosít. Több sajtóorgánumon keresztül kvalitatív és komparatív módon foglalkoztam a merénylettel. Kutatásom során leginkább arra kerestem választ, hogy a végzetes 1914-es nyári nap hogyan élt tovább a nemzeti emlékezetben és miként vált a gyilkosság a revíziós politika egyik eszközévé.

Szabó Márk (II. Történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára–Francia nyelv és kultúra tanára OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Tiltott vágyak, nyilvános botrányok: a homoszexualitás megítélése a Minta Kávécsernő tükrében

Témavezető: Dr. Prebuk Anikó

Előadásomban a századforduló idején homoszexuális „bűntanyaként” leleplezett Minta Kávécsernő sajtóvisszhangján keresztül vizsgálom meg a homoszexualitás korabeli megítélését. Bemutatom a korabeli jogi szabályozást és a kriminalizáló gyakorlatot, valamint elemzem a „másság” korabeli sajtórepresentációját.

Puskás Marcell (VI. Angol nyelv és kultúra tanára–Történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Deviancia és sajtódiskuzus a Horthy-korban: Kölcsey Antal öngyilkosságának reprezentációja

Témavezető: Dr. Kerepeszki Róbert és Dr. Árvai Tünde

Előadásomban Kölcsey Antal 1934-es öngyilkosságának sajtórepresentációját vizsgálom regionális és fővárosi lapokban. A debreceni joghallgató halála kapcsán azt elemzem, milyen diskurzív eszközökkel konstruálta meg a sajtó az esemény jelentését, és miként kapcsolta azt társadalmi normákhoz és nemi szerepekhez. Az elemzéshez Michel Foucault diskurzuselemzését alkalmazom, Kölcsey esetét Kenézy Lujzáéval összevetve. Kutatásom rámutat, hogy a sajtó hogyan látta a társadalmi normákat és hatalmi viszonyokat a Horthy-korszakban. A vizsgálatom történeti és médiatudományi szempontból egyaránt hozzájárul a Horthy-korszak társadalmi normarendszerének és a sajtó társadalomformáló szerepének megértéséhez.

10:30 Természettudományi és Műszaki tudományok szekció

Levezető elnökök: Dr. Bodzás Sándor – Dr. Csoma Hajnalka – Dr. Rác Gabriella

Csajbók Imola Lenke (III. Gépészmérnöki BSc–I. Fizika BSc, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Járműdinamikai modell gördülési ellenállásának paraméter illesztése

Témavezető: Dr. Nemes Dániel

A járműdinamikai modellek fontosak a jármű viselkedésének megértéséhez különféle üzemi körülmények között. Gyakorlati alkalmazhatóságuk azonban nagyban függ attól, hogy a szimulált viselkedés milyen mértékben tükrözi a jármű tényleges teljesítményét. Ezért elengedhetetlen a modell valós mérési adatokkal történő validálása. Ez a tanulmány egy MATLAB–Simulink hosszanti járműdinamikai modell validálására és a gördülési ellenállás paraméterének azonosítására összpontosít, közúti vezetés során rögzített CAN busz adatok felhasználásával. A

mért jeleket összehasonlítottuk a szimulációs eredményekkel, és megvizsgáltuk a jármű lassulását okozó ellenállási erőket is.

Nemes Nóra Panna (I. Biotechnológia MSc, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): A Vanilloid Receptor 4 (TRPV4) szerepe egér porcosodó kultúrákban

Témavezető: Dr. Juhász Tamás

Az ízületi és mozgásszervi megbetegedések száma drasztikusan növekedik a modern, mozgásszegény életvitel elterjedésével. Kutatásunk célmolekulája a Tranziens Receptor Potenciál Vanilloid 4 (TRPV4) ioncsatorna, melynek szerepe lehet ezen ízületi deformitások kialakulásában is. Expressziója nagyon széles körű, ezáltal vázrendszeri elemekben, csont és porcsejtekben is nagy mennyiségben egyaránt kifejeződik. Laborunk kimutatta a TRPV4 receptort az általunk alkalmazott nagy sejtsűrűségben kicseppentett kondogénikus kultúrában, illetve különböző stádiumú és eredetű porcsejtekben. Munkám során ezen kultúrák morfológiájával, a TRPV4 modulációjának szerepével és ezek kapcsolatával foglalkozom.

Galán Gábor (II. Biotechnológia MSc, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): A mikrobiális antagonizmus háttérének vizsgálata probiotikum élesztő törzsek esetében

Témavezető: Dr. Pfliegler Valter Péter

A *Saccharomyces 'boulardii'* probiotikus élesztőt régóta alkalmazzák gyomor-bélrendszeri betegségek, például *C. difficile* fertőzés és antibiotikumok okozta hasmenés kezelésére. Kutatásunk célja természetes és genetikailag módosított törzsek antagonizmusának vizsgálata patogén baktériumok és gombák ellen, az antagonizmus molekuláris háttérének feltárása filogenetikai és szerkezeti elemzéssel. Diffúziós agar, killer toxin és biofilm tesztekkel, valamint genomikai elemzéssel azonosítjuk a hatékonyságot felelős géneket, amelyek később célpontjai lehetnek hatékonyabb probiotikus törzsek fejlesztésének.

Kriston-Kómvés Nóra (II. Biológia MSc, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Üres csigaházak jelentősége gyepi csigaközösségek vizsgálata során

Témavezető: Prof. Dr. Barta Zoltán

A szárazföldi csigaközösségeket érintő kutatásokban alapvető módszertani kérdés, hogy az élő egyedek mellett üres házakat is bevonjanak-e a vizsgálatokba. Statisztikai és kísérletes módszerekkel vizsgáltuk, hogy a friss üres házak bevonása milyen torzításokat okozhat egy rövidtávú gyepkezelési hatásvizsgálat eredményeiben, és ezt a fajokat mely jellemzői magyarázzák. Eredményeink szerint az üres házak bevonása jelentősen torzíthatja a közösség pillanatnyi állapotáról alkotott képet és elfedheti a rövid időléptékű változásokat (pl. a kaszálás negatív hatása a fajgazdagságra). Ennek elsődleges oka a fajok eltérő életmenetsajátosságaiban keresendő, amely összefüggést mutat a ház méretével.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium EKÖP-25-2 kódszámú Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Programjának a Nemzeti Kutatási és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

Simán Fanni (II. Alkalmazott matematikus MA, Debreceni Egyetem): Poli-Bernoulli-számok és általánosításuk

Témavezető: Dr. Nyul Gábor

A poli-Bernoulli-számokat a jól ismert Bernoulli-számok egy lehetséges általánosításaként az 1990-es évek végén vezette be egy Kaneko nevű japán matematikus. Ezek a számok kétféleképpen is előállíthatók a másodfajú Stirling-számok segítségével és a következő évtizedekben különböző kombinatorikus interpretációit adták meg. A Stirling-számoknak ismert az utóbbi időben sokat vizsgált r-általánosítása. Azt a kérdést vizsgáltuk, hogy hogyan lehet a poli-Bernoulli-számoknak olyan általánosítását megadni, amelyek a másodfajú r-Stirling-számokkal fejezhető ki, egyúttal érdeklődésre számot tartó kombinatorikus jelentésekkel is bírnak.

Balazs Patrick Attila (II. Matematika BSc, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Két változós exponenciális diofantikus egyenletek vizsgálata adott modulus mellett

Témavezető: Dr. Remete László

A kutatás fő tárgya a híres, nagyon sokáig megoldatlan Catalan egyenletből ered, némi módosítással. A vizsgált probléma egy két változós exponenciális diofantikus egyenlet, melyekre a Skolem sejtés azt állítja, hogy ha nem megoldhatóak, akkor létezik olyan m modulus mely fölött szintén nem megoldhatóak. Így a kérdés azzá válik, hogy mely teljes maradékrendszerek nem lefedhetőek $(\mathbb{Z}_m, *)$ két ciklikus rész-félcsoportjának összegeként. Az előadás témája az $n = pq$ esetre bontása és ezen esetek tárgyalása.

Petneházi Péter (III. Matematika BSc, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Metszési gráfok

Témavezető: Dr. Nyul Gábor

Egy egyszerű gráf csúcsaihoz halmazokat rendelve, azt mondjuk, hogy a gráf metszési gráf, ha két csúcsa pontosan akkor szomszédos, ha a hozzájuk rendelt halmazoknak van közös eleme. Megmutatjuk, hogy minden egyszerű gráf tekinthető metszési gráfnak megfelelő hozzárendeléssel, majd megvizsgáljuk, hogy ez hogyan tehető meg a lehető legkevesebb elem felhasználásával. Bemutatjuk továbbá bizonyos speciális metszési gráfok alapvető tulajdonságait, mint a maximális klikkméret, kromatikus szám és Hamilton-kör létezése.

Bodnar Mónika Brigitta (III. Fizikatanár-Matematikatanár OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Ekvidisztáns függvények görbülete

Témavezető: Dr. Oláh Márk

A síkon két (fókusz)halmaz ekvidisztáns halmazának nevezzük mindazon pontok halmazát, amelyek ezektől egyenlő távolságra vannak. Ekvidisztáns függvényről akkor beszélünk, ha ez egy függvény gráfjaként állítható elő; az eddig vizsgált esetekben az egyik fókusz egy megadott konvex függvény gráfja, a másik pedig vagy az x tengely, vagy egy origó középpontú körvonal. Az első esetben a konvex függvényhez konvex ekvidisztáns tartozik, a második esetben viszont ez nem teljesül: előfordulhatnak konvex és konkáv szakaszok is, illetve inflexiós pontok. Mindebből kifolyólag adódik a felvetés, hogy vizsgáljuk az ekvidisztáns függvény görbületét, pontosabban annak kapcsolatát az eredeti fókuszokéval.

13:30 Társadalomtudományi és Pedagógia szekció

Levezető elnökök: Dr. Loncsák Noémi – Csók Cintia

Piroska Evelin (I. Emberi erőforrás tanácsadó MA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Fluktuáció és munkaerőhiány a szociális szférában

Témavezető: Prof. Dr. Dajnoki Krisztina

A szociális szférában több problémával is találkozunk. Ezek közül az egyik legjelentősebb az egyre csökkenő szakemberek száma. A segítő hivatást gyakorlók mindennapjait bizonytalan munkakörülmények, fokozott stresszterhelés és a kiégés magas kockázata jellemzi, amelyek közvetlen összefüggésben állnak a fluktuációs hajlandóság növekedésével és a pályaelhagyással. A humán foglalkoztatásokon belül az egészségügyi dolgozók mobilitási szándékaira nagyobb figyelem irányult. Ezzel szemben a szociális ágazatban viszonylag kevesebb irodalom foglalkozik a munkavállalók mobilitási folyamataival, így a téma vizsgálata hiánypótló és aktuális. A kutatás elsődleges célja feltárni a szociális ágazatban tapasztalható magas fluktuáció mögött meghúzódó rendszerszintű és egyéni okokat. Arra keresem a választ, hogy a szervezeti és munkatényezők milyen összefüggésben állnak az elvándorlási szándékkal. A tanulmány módszertana szakirodalmi áttekintés és dokumentum elemzés. Az elemzés eredményei azt mutatják, hogy napjainkra

elengedhetlenné a humánerőforrás fejlesztés. A kutatás zárásaként a jövőbeli terveimet szeretném ismertetni.

Győri Csilla (II. Szociológia BA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): A gépek ecsetje: társadalmi attitűdök a generatív AI művekhez

Témavezető: Dr. Loncsák Noémi

Az előadás a generatív MI-művészet társadalmi megítélését elemzi, párhuzamot vonva a fotográfia történeti ellenállásával. Vizsgálja a kreativitás augmentációját és a szerzőség válságát, rávilágítva az „erőfeszítés paradoxonára”: a befogadók hajlamosak leértékelni az MI-alkotásokat a manuális munka és a tudatos szándék hiánya miatt. Az alkotói szerep így a fizikai kivitelezéstől a „látens térben” való navigáció és a konceptuális szelekció felé tolódik el. A folyamatban lévő kutatás módszertana három kategóriát (user, művész, IT) érintő fókuszcsoportos vizsgálatokra és művészeti szakemberekkel készülő pilot interjúkra épül, célja a technológia okozta kognitív disszonancia feltárása.

Kárpáti Zoltán (II. Szociológia BA, Debreceni Egyetem): Dramaturgizált radikalizmus - a magyar szélsőjobboldali kommunikáció dramaturgiai elemeinek vizsgálata

Témavezető: Dr. Loncsák Noémi

A kortárs politikai mezőben a választók nem pártpolitikai programok, hanem politikai előadások között döntenek. Ez a jelenség különösen releváns a radikális jobboldali pártok esetében, akiknek küzdeniük kell a társadalmi stigmatizációval is. Jelen előadás célja bemutatni, hogy milyen dramaturgiai eszközöket használnak a magyar szélsőjobboldali pártok a kommunikációjuk során, és hogyan kezelik a rájuk aggatott stigmát. A kutatás Erving Goffman dramaturgiai modelljére és stigma elméletére építve vizsgálja a magyar szélsőjobboldali kommunikációt. A vizsgálat módszertani bázisát a multimodális diskurzuselemzés adja, amely lehetővé teszi a vizuális grammatika és a szöveges retorika feltárását.

Papp Kitti Mária (II. Szociológia PhD, Debreceni Egyetem, Humán Tudományok Doktori Iskola, Szociológia és Társadalompolitika Doktori Program, Hatvani István Szakkollégium): A NEET-státusz mint a kirekesztődés indikátora: a mentális egészség szerepe a fiatalok életútjaiban

Témavezető: Dr. Huszti Éva

Az előadás a mentális egészség és a NEET-státusz kapcsolatát vizsgálja európai fiatalok körében szisztematikus irodalmi áttekintés alapján. Amellett érvel, hogy a két jelenség összekapcsolása a szakirodalomban gyakran konceptuálisan alulreflektált. Az eredmények szerint a kapcsolat többirányú, életút folyamatokba ágyazott, miközben mind a mentális egészség, mind a NEET-státusz erősen heterogén. Az előadás a NEET-et nem egységes csoportként, hanem különböző, kontextusfüggő kirekesztődési utak indikátoraként értelmezi.

Krabák Attila Adrián (II. Szociológia PhD, Debreceni Egyetem, Humán Tudományok Doktori Iskola, Szociológia és Társadalompolitika Doktori Program): A foglalkoztathatóság többszintű társadalmi beágyazottsága, különös tekintettel a szegregált körülmények között élő társadalmi csoportokra

Témavezető: Dr. Szabó-Tóth Kinga

A foglalkoztathatóság a szakirodalom egy része szerint nem csak egyéni képességek és hajlandóság együttese, hanem társadalmilag beágyazott konstrukció, amit számos tényező alakít. Ez kiváltképpen igaz a szegregált körülmények között élő, marginalizált csoportokra, akik integrációját számos hátrány akadályozza. Foglalkoztathatóságuk, munkaerőpiaci aktivitásuk akkor érhető meg a maga teljességében, ha mikro–mezo–makroszintű keretben vizsgáljuk, mely szintek vélhetően átjárhatóak és összefüggenek egymással. Az előadás célja ezáltal egy integrált elméleti keretrendszer bemutatása, amely által jobban megérthetjük a térbeli elkülönültségben élők foglalkoztathatóságának sokdimenziós jellegét.

Balogh Jenifer (II. Szociológia PhD, Debreceni Egyetem, Humán Tudományok Doktori Iskola, Szociológia és Társadalompolitika Doktori Program): Hátrányos helyzetű kistérségekben élő roma szülők aspirációi (hatása) gyermekeik továbbtanulási lehetőségeire. Kihívások és lehetőségek elemzése

Témavezető: Dr. Czibere Ibolya

Az előadás célja a hátrányos helyzetű kistérségekben élő roma szülők oktatási aspirációinak vizsgálata, valamint ezek hatásának feltárása gyermekeik továbbtanulási lehetőségeire. A kutatás során kvalitatív módszert alkalmazva félig strukturált interjúkon keresztül elemeztem a szülők motivációit, elvárásait és a tanulással/továbbtanulással kapcsolatos attitűdjeit.

Vida László (III. Szociológia PhD, Debreceni Egyetem, Humán Tudományok Doktori Iskola, Szociológia és Társadalompolitika Doktori Program): Fedél nélkül - A hajléktalanság longitudinális kvantitatív vizsgálata

Témavezető: Dr. Huszti Éva

A kutatás a hajléktalanság magyarországi változásait és kapcsolathálózati beágyazottságát vizsgálja longitudinális kvantitatív megközelítésben. Kiindulópontja, hogy a hajléktalanság nem pusztán lakhatási, hanem társadalmi kirekesztődési és kapcsolathányos probléma. Az elemzés a Február Harmadika kutatás 2015–2024 közötti adatbázisaira, valamint 2015-ös és 2021-es méretgenerátoros kapcsolathálózati adatokra épül. A cél a hajléktalan népesség szociodemográfiai átalakulásának, a nők és idősek növekvő arányának, a populáció belső csoportjainak, valamint a kapcsolathálózati szegregáció mértékének feltárása. Az eredmények rámutatnak a hajléktalan populáció heterogenitására, a halmozódó hátrányokra és a reintegrációt akadályozó kapcsolati zártaságra.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium EKÖP-25-3 kódszámú Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Programjának a Nemzeti Kutatási és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

Kovács Fruzsina (IV. Szociológia PhD, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): A kárpátaljai magyarok anyaországi kihívásai a háború tükrében

Témavezető: Prof. Dr. Csoba Judit

A 2022-ben bekövetkezett orosz katonai agresszió következtében számos kárpátaljai magyar kényszerült elhagyni Ukrajnát. A Magyarországon történő érvényesülés szempontjából a közös nyelvből fakadó előnyök mellett, az áttelepülők számos hátránnyal és nehézséggel is szembesülnek. A kutatás ezen nehézségek elemzésére vállalkozik.

Molnár Fruzsina (IV. Történelemtanár–Etikatanár OMA, Debreceni Egyetem): Tanítási módszerek és taneszközök hatása a tanulói motivációra az általános iskolai történelemoktatásban

Témavezető: Sávai-Átyin Regina

A történelem tanulás iránti motiváció csökkenése felső tagozatban komoly pedagógiai problémát jelent. Kutatásunk 10 szakirodalom kvalitatív tartomelemzésével (Atlas.ti) vizsgálta a tanítási módszerek és taneszközök hatását a tanulási motivációra. A kutatás rávilágít: a módszertani sokszínűség és a folyamatközpontú szemlélet kulcsfontosságú a motivációvesztés megállításában és a korszerű történelemtanításban, kulcsot adva a pedagógusok kezébe a diákok figyelmének visszanyeréséhez.

Kas Dorka (II. Hon- és népismeret szakos tanár–Történelemtanár OMA, Debreceni Egyetem, Hatvani István Szakkollégium): Társasjáték a katedrán: Oktatói attitűdök és a társasjátékok alkalmazásának lehetőségei a felsőoktatásban

Témavezető: Enterszné Dr. Kocsis Zsófia

A pilot kutatás a felsőoktatásban dolgozó történelemoktatók társasjátékok oktatási célú alkalmazásához való attitűdjét vizsgáltuk kvalitatív módszerrel (N=6). Elemeztük, hogyan

illeszkedik a módszer a Z-generáció igényeihez és tanulási jellemzőihez, és az oktatók saját pedagógiai gyakorlatához. Az interjúalanyok többsége nyitott az élményalapú módszerek iránt, azonban a társasjátékok alkalmazása nem képezi a gyakorlatuk részét. Kihívást jelent az idő, az előkészítés mértéke és a tantermi infrastruktúra. Eredmények szerint a módszertani képzések növelhetnék a módszer alkalmazását, bár egyes oktatók szkeptikusak a felsőoktatási kontextusba történő bevezetésének realitásával kapcsolatban.

**Soós Csilla (III. Hon- és népismeret szakos tanár–Magyartanár OMA, Debreceni Egyetem):
Magyar szakos férfi hallgatók pályaválasztásában az olvasás, mint befolyásoló tényező**

Témavezető: Pándyné Dr. Bacskai Katinka

Kutatásomban arra vagyok kíváncsi, hogy a magyar szakos férfi hallgatók pályaválasztását mennyire befolyásolta a gyermekkori olvasás. A szakirodalom szerint a szülőkkel való együtt olvasás nemcsak az olvasási motivációt, hanem a kapcsolat minőségét, az érzelmi kötődést és a kommunikációt egyaránt erősíti. Továbbá a hipotézisem szerint a pályaválasztást is befolyásolja. A kutatásom triangulációval fog megvalósulni. Az eddigi kutatások alapján a közös olvasás elmélyíti a bizalmat, javítja az önkifejezést és segítheti a családi kapcsolatok erősítését, különösen az alacsony olvasási motivációjú fiúk esetében.

* * *

Köszönjük
a Magyar Tudományos Akadémia Debreceni Területi Bizottságának
támogatását

**DEBRECENI
EGYETEM**

**Hatvani István
Szakkollégium**

Debreceni Egyetem

Debreceni Egyetem Hatvani István Szakkollégium
4032 Debrecen, Egyetem tér 1.; 4002 Debrecen Pf. 400.

www.hatvaniszakoli.hu

hatvani@unideb.hu